

РЕШЕНИЕ

№ 1819

гр. София, 21.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 09.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **11573** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.

1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба на [фирма] с ЕИК 175050370, със седалище и адрес на управление: гр. С.[жк] [улица], чрез адвокат. И. С. И. срещу Националната Агенция за Приходите.

В исковата молба се твърди, че дружеството е претърпяло имуществени вреди вследствие на образувано и приключило ревизионно производство, възложено със ЗВР № Р-22221318007099-020-001/21.11.2019 г., след приключването на което е издаден ревизионен акт /РА/ № Р-22221318007099-091-001/04.11.2019 г., частично отменен с решение № 768/11.05.2020 г. на директора на дирекция ОДОП С. при ЦУ на НАП.

РА е частично отменен за сумата от 31126,16 лв. - след проведено обжалване по административен ред от решаващият орган - директора на дирекция ОДОП С. при ЦУ на НАП.

Претендира се:

1. присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, представляващи заплатени устни юридически консултации свързани с проучване на събран доказателствен материал в хода на ревизионно производство, процесуално представителство и правна защита срещу него, правни съвети относно събирането и прилагането на писмени доказателства, изготвяне на писмено възражение вх. № 53-00- 136/22.08.2019 г. и прилагане на доказателства към него срещу издаден

ревизионен доклад /РД/ № Р-22221318007099-020-001/09.07.2019 г. в размер на 2600 лв., ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба пред АССГ;

2. присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, представляващи заплатени устни юридически консултации свързани с проучване на събран доказателствен материал след приключването на ревизионно производство, процесуално представителство и правна защита срещу него, правни съвети относно събирането и прилагането на писмени доказателства, изготвяне на жалба с вх. № 53-06-11878/04.12.2019 г. и прилагане на доказателства към нея срещу издаден ревизионен акт /РА/ № Р-22221318007099-091-001/04.11.2019 г. в размер на 2700 лв. ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба пред АССГ.

Моли се съдът да постанови решение, с което да осъди Национална агенция по приходите да заплати на [фирма] с ЕИК 175050370 обезщетения за претърпени имуществени и неимуществени вреди подробно описани в искова молба в общ размер на 5300 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на завеждането на настоящата искова молба в АССГ.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адвокат И., който поддържа исковата молба.

Ответникът - Национална агенция за приходите, се представлява от юрисконсулт Й., която оспорва исковата молба, по аргументи посочени в отговора на исковата молба. Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за основателност на предявените искове. По отношение на размера, следва да бъдат взети предвид събраните доказателства.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че срещу [фирма] е било образувано ревизионно производство със Заповед за възлагане на ревизия № 22221318007099-020-001/21.11.2018 г. Издаден е РД № Р-22221318007099-020-001/09.07.2019 г., с който са предложени за възстановяване публични задължения по ЗДДС и ЗКПО в общ размер на 68 902 лв. На основание чл. 117, ал. 5 от ДОПК ревизираното лице е подало писмено възражение вх. № 5300-136/22.08.2019 г. (л. 39-46), към което са приложени писмени доказателства. Възражението е подписано от управителя на дружеството и от адвокат И. И.. Видно от договор за правна защита и съдействие бланков № 091402 от 22.08.2019 г. (л. 78), [фирма] е възложило на адвокат И. да изготви и подаде възражение срещу РД № Р-22221318007099-020-001/09.07.2019 г., като договореното възнаграждение е в размер на 2600 лв., платени изцяло в брой, при сключването на договора. Производството е завършило с издаването на Ревизионен акт № Р-22221318007099-091-001/04.11.2019 г. (л. 47-53) от органи по приходите при ТД на НАП, [населено място], с който за дружеството са установени публични задължения в общ размер (главница и лихви) на 70 690,48 лв. На 04.12.2019 г. дружеството е подало жалба вх. № 53-06-11878 (л. 55-65), подписана от управителя на дружеството и преподписана от адвокат И. И.. Видно от договор за правна защита и съдействие от 04.12.2019 г. (л. 79), [фирма] е възложило на адвокат И. да изготви и подаде жалба срещу РД № Р-22221318007099-091-001/04.11.2019 г., като договореното възнаграждение е в размер на 2700 лв., платени изцяло в брой, при сключването на

договора. При оспорването му по административен ред, РА е частично отменен с решение № 768 от 11.05.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП (л. 68-76). Жалбата е отхвърлена в частта срещу РА, в която за дружеството са установени задължения по ЗДДС и ЗКПО в общ размер на 39 564,32 лв., ведно със съответните лихви.

Други доказателства от значение за предмета на спора по делото не са ангажирани.

В исковата молба се твърди, че са налице всички, предвидени в закона предпоставки, които обосновават възникването на отговорността на държавата за причинени на граждани и юридически лица вреди, вследствие на незаконосъобразни актове или действия на нейни органи или длъжностни лица. Доказано е наличието на претърпени вреди, изразяващи се в платено адвокатско възнаграждение за оспорване на посочения ревизионен акт и причинно-следствената връзка между тези вреди и отменения РА.

В писмения отговор на ответника се сочи, че искът е неоснователен, защото не е установено, че претендираните суми са реално платени от [фирма] на адвокат И.. Не са представени доказателства, че сключени договори между дружеството и адвоката или пълномощни, от които да е видно, че същият е могъл да представлява същото пред органите на НАП, в хода на проведеното ревизионно производство. Алтернативно се моли, размерът на претендираното обезщетение да бъде намален.

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след частичната отмяна на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвентата към протоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на

административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждения може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, вследствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Наличието на тези предпоставки ще бъде абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение.

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ с оглед фактическите твърдения на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на издаден административен акт или действие на длъжностно лице или орган на ответника; 2. незаконосъобразност на акта или действието; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразното действие на длъжностно лице или орган на ответника и настъпилите вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана – от органите по приходите при ТД на НАП, [населено място] е издаден Ревизионен акт № Р-22221318007099-091-001/04.11.2019 г.

Според настоящия съдебен състав е доказана втората предпоставка – частична отмяна на ревизионния акт поради неговата незаконосъобразност, вследствие на оспорването им по предвидения в закона административен ред.

Производството по обжалване на ревизионните актове е специфично и изисква задължително оспорване по административен и съдебен ред.

В случая е безспорно, че е проведено оспорване по административен ред, при което с решение № 768 от 11.05.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП, РА е бил отменен в една част.

Независимо от обстоятелството, че РД не подлежи на самостоятелно оспорване, следва да се отбележи, че съгласно чл. 120, ал. 2 от ДОПК, ревизионният доклад се прилага към ревизионния акт и е неразделна част от него. Органът по приходите е длъжен да обсъди направените срещу ревизионния доклад възражения и представените доказателства. Предвид на обстоятелството, че в закона не е предвидено търсеното и съответно заплащането на разноси при подаване на възражението срещу съставен ревизионен доклад, съответно при задължително оспорване по административен ред, обезвреждането на вредите, в този случай, безспорно би могло да се реализира по реда на чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Съгласно чл. 117, ал. 5 от ДОПК, за ревизирано лице е предвидена възможност за подаване на възражение срещу издаден ревизионен доклад, с който са предложени за установяване публични задължения. Съвсем логично е ревизираните лица да не разполагат с необходимите за изготвяне на такова възражение правни и икономически познания, което предполага сключване на договор с адвокат, който може да осигури адекватната в този случай защита, изразяваща се в запознаване с преписката и събраните в хода на ревизионното производство доказателства, представяне на нови такива и поставяне на искания за събиране на допълнителни доказателства.

Обжалването на РА по реда на чл. 155 от ДОПК е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето срещу ревизионен акт, с който за него са установени публични задължения. Иначе казано, съставения от органите по приходите РА, е необходимо условие за търсене на съдействието на адвокат, който може компетентно и качествено да изготви жалбата срещу този акт до директора на Дирекция „ОДОП“.

Според настоящия съдебен състав в разглеждания казус са налице и третата и четвъртата предпоставки за реализиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Следва да се отбележи, че възражението на ответника, че претендираните суми не са реално платено от [фирма] на адвокат И. е неоснователно. От представените с исковата молба и приети без оспорване договори за правна защита и съдействие, описани по-горе се установява, че договорените като възнаграждение суми между адвокат И. и [фирма] са платени в брой от дружеството. Съдебни разноси за адвокатско възнаграждение се считат за платени и се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начинът на плащане – ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характера на разписка.

Това приема Общото събрание на гражданската и търговска колегия на Върховния касационен съд (ВКС) в Тълкувателно решение от 6 ноември 2013 г. по тълкувателно дело № 6/2012 г., посветено на съдебните разноси.

ВКС посочва, че само когато е доказано извършването на разноси в производството, те могат да се присъдят по правилата на чл. 78 от ГПК. Ето защо, в договора за правна помощ следва да бъде указан видът на плащане, освен когато начинът на плащането е указан задължително в нормативен акт – например по банков път. Тогава, както и в

случаите, при които е договорено такова заплащане, то следва да бъде документално установено със съответните банкови документи, удостоверяващи плащането. Когато възнаграждението е заплатено в брой, този факт следва да бъде отразен в договора за правна помощ, а самият договор да е приложен по делото. В този случай той има характер на разписка, с която се удостоверява, че страната не само е договорила, но и заплатила адвокатското възнаграждение.

В разглеждания казус са представени и приети без оспорване, писмени договори за правна защита и съдействие, съгласно чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата между [фирма] и адвокат И., а възражението по чл. 117, ал. 5 от ДОПК и подадената по административен ред жалба срещу РА са преподписани от адвокат И..

Заплатеното възнаграждение за изготвянето на жалбата представлява вреда, тъй като е налице отрицателно изменение в имущественото състояние на ищеца в резултат на издадения административен акт, който в резултат на оспорването по административен ред е частично отменен, т.е. налице е причинно-следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и претърпената вреда. Намаляването на имуществото на ищеца е свързано с правомерното извършване на разходи за адвокатски хонорар за изготвянето на възражението срещу ревизионния доклад и жалбата срещу РА до директора на дирекция „ОДОП“.

От друга страна, съдът намира за основателно направеното от ответника алтернативно искане за присъждане на обезщетение в намален размер предвид, частичната отмяна РА с решението на Директора на Дирекция „ОДОП“.

В свое Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. на ВАС по т. д. № 2/2016 г., ВАС посочва, че възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - "справедлив и обоснован". Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството.

В разглеждания казус е безспорно, че материалния интерес, изразяващ се в

установените чрез РА публични задължения за [фирма] е в размер на 70 690,48 лв., т.е. с тази сума е щяло да се намали имуществото на дружеството в случай, че РА е влязъл в сила. Предложените с РД за установяване публични задължения са били в размер на 68 902 лв.

Вследствие на подадената жалба с решение № 768 от 11.05.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП задълженията са намалени до 39 564,32 лв. и съответните лихви, т.е. оспорването на РА е постигнало в голяма част търсения от ревизираното лице ефект – намаляване на размера на установените от органите по приходите публични задължения.

Съдът намира, че възнаграждения от 2 600 лв. за изготвянето на възражението срещу РД и в размер на 2700 лв. срещу жалбата са малко над предвидения чл. 8, ал. 1, т. 4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (в действащата към момента на сключването на договорите за правна защита и съдействие, редакция) размер. Тук е необходимо обаче да се отчете, че все пак РА е отменен частично, като размерът на публичните задължения е установен на 39 564,32 лв. От друга страна, подадените възражение и жалба са относително подробни, съдържат описание и анализ на изключително много документи (счетоводни записи, фактури, договори, извлечения от сметки и т.н.) и към тях са приложени писмени доказателства, което предполага употребата на време и влагането на професионален ресурс. В тази връзка съдът намира, че заплатените възнаграждения за изготвянето на възражението и жалбата са адекватни и справедливи, но недостатъчно съразмерни на материалния интерес от уважената от директора на дирекция „ОДОП“ част от жалбата, поради което и предявеният иск в размер на 5 300 лв. е основателен, но недоказан в пълен размер.

Съдът намира, с оглед на събраните и обсъдени по-горе доказателства, както и извършената работа от адвокат И. във връзка с подаването на възражението срещу РД и жалбата срещу РА, че обезщетение в размер на 3500 лв., в случая се явява отговарящо на установените критерии за обосновааност и справедливост

На ищеца се дължи и законна лихва върху присъденото обезщетение, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

Съдът намира за основателно възражението за ответника за прекомерност на платеното адвокатско възнаграждение. Според разпоредбата на чл. 8, ал. 1, т. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, минималния размер адвокатско възнаграждение за защита по дела при интерес от 5000 до 10 000 лв. – 580 лв. плюс 5 % за горницата над 5000 лв., т.е. в случая, с оглед на материалния интерес размерът на минималното възнаграждение е 595 лв. По делото, което не се отличава с фактическа и правна сложност освен жалбата, не са изготвени или представяни други доказателства, поради което възнаграждение в размер на 600 лв. е адекватно на предоставената защита.

На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски, съразмерно с уважената част.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ предвид частичното отхвърляне на предявения иск, основателна е претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част, съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ.

Водим от горното, на основание чл. 203 от АПК, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [фирма] с ЕИК **хх**, **със седалище и адрес на управление:** гр. С.[жк] [улица] сума в размер на **3 500** (три хиляди и петстотин) лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, настъпили от отменен като незаконосъобразен Ревизионен № Р-22221318007099-091-001/04.11.2019 г., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение за изготвяне на възражение срещу Ревизионен доклад № Р-22221318007099-020-001/09.07.2019 г. и жалба срещу Ревизионен акт № Р-22221318007099-091-001/04.11.2019 г. до административния орган - директора на дирекция „ОДОП“ - [населено място], ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** иска до пълния размер от 5300 лв.

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [фирма] с ЕИК **175050370**, **със седалище и адрес на управление:** гр. С.[жк] [улица] на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, във връзка с чл. 8, ал. 1, т. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в действащата към момента на сключването на договора за правна защита и съдействие редакция, сума в размер на **421** (четиристотин двадесет и един) лева, представляваща платено адвокатско възнаграждение и държавна такса, съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА [фирма] с ЕИК **хх**, **със седалище и адрес на управление:** гр. С.[жк] [улица] да заплати на Националната агенция за приходите на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от **200** (двеста) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 11573 по описа за 2021 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.